

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੌਸਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਗਿੱਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1999 ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ

1999 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 43/DB

22 ਫਰਵਰੀ, 2000

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਐੱਸ. 302, 307 ਅਤੇ 458—ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਐੱਸ. 2(l)(i), 7 ਅਤੇ 27—ਆਰਮਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1962 - ਆਰ.ਐੱਲ.3, ਅਨਸੂਚੀ I - ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ - ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ — ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 1959 ਐਕਟ ਦੇ 27 (3)—'ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਰਾਈਫਲ' ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਜੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ . 'ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਬਾਂਹ'—S. 2(l)(i) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ—ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇੱਕ 'ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ'—S. 27(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।—ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ 27 ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਣਜਾਣ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਵਿਸ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ

ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 40)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਉਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਂ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਤੱਥ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਰੀਫਿਰਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੰ: ੪੬)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(i) ਵਿੱਚ 'ਵਰਜਿਤ' ਬਾਂਹ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਟਰਿਗਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ 'ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਰਾਈਫਲ' ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਟਰਿਗਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਵਾਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਬੋਲਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 'ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

(ਪੰ: ੫੬)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਥਿਆਰ ਨਿਯਮਾਂ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਅਰਥ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਨੂੰ 'ਵਰਜਿਤ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 2(1)(i) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 'ਵਰਜਿਤ' ਹੋਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਂਹ'। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ 7.62 ਐਮਐਮ ਰਾਈਫਲ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 'ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ' ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 27(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 59 ਅਤੇ 60)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਦੁਰਲੱਭ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਰਲੱਭ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

(ਪੰ: ੬੨)

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973—S. 357—ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ—ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ

ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ - ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰਕਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਇਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 357 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਰਕਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪੰ: ੬੯)

S.3Ghai,s Sr. 4 Advocatewith7Vinod3Ghai,4 ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਫਟੀਐਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

5.5.5. ਧਾਲੀਵਾਲ,) ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਡੀ.ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਵੀ. ਐਡਵੋਕੇਟ, "ਓ ਅਗਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302, 307, 458 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ 27 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ 1999 ਦਾ ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 1999 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 43-ਡੀਬੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

(2) ਇਸਤਗਾਸਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.3) ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਾਬਕਾ. ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (PW14) ਦੁਆਰਾ 23 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਵਜੇ ਪੀ.ਐਮ. ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 7.10 ਵਜੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਐਮ./2) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ 23 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਤੜਕੇ 3.30 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਝਲੂਰ ਵਿਖੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਰੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਬਰਨਾਲਾ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਰਨਾਲਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। 23 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.40 ਵਜੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW12) ਰਾਹੀਂ।

(3) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ-ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਉਮਰ 42 ਸਾਲ, ਸੀ

ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 4-5 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਵਸਨੀਕ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿੰਡ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਕੈਰੇਵਾ' ਵਿਆਹ

ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੱਜਿਸ਼ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। 23 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਝਲੂਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ-ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਧੀ-ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜੀਜਾ (ਪਤਨੀ ਦਾ ਭਰਾ)-ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰਹੇ ਸਨ। ਤੜਕੇ 3.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਜਾਗ ਕੇ ਲਾਈਟ ਆਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਵਰਾਂਡੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ (ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਰਵਿਸ ਰਾਈਫਲ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਲਲਕਾਰਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ "ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ" ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ। ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਗਈ। ਬੇਟਾ, ਧੀ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਵੀ ਉੱਠ ਗਏ ਸਨ। ਬੇਟੀ "ਵਰਾਂਡੇ ਵੱਲ ਭੱਜੀ"। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਲੜਕੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਰੇਫਟਰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। "ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ " ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ "ਮਿਸਫਾਇਰ" ਸੀ। ਬੇਟੇ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਰਾਫਟਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ -ਕਾਨੂੰ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘ ਗਈ। ਫਿਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ.. ਧੀ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਰਪੰਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(4) iTheep prosecution rhas ਕੇਸ 11 ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਨਰਸੀ ਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਅਤੇ ਡਾ. ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਡਾ: ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ | ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 23 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 7.20 ਵਜੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ
ਉਸਦਾ ਵਿਅਕਤੀ:-

1. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘਾ ਜ਼ਖਮ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ। ਇਹ ਸੱਜੀ ਪਿੱਠੀ ਤੋਂ 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸੱਜੀ ਅੱਖ-ਮੱਥੇ ਤੋਂ 16 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੇਟਵੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦਾ ਥੱਕਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।
2. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘਾ ਜ਼ਖਮ 5.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ। ਇਹ ਮੱਧਰੇਖਾ ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ 4.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਆ ਹੋਇਆ ਖੂਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੰਬਕਾਰੀ ਸੀ।
3. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘਾ ਜ਼ਖਮ 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ। ਇਹ ਪਿੱਠੇ ਤੋਂ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਆ ਹੋਇਆ ਖੂਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ

ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੰਬਕਾਰੀ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਇੱਕੋ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਨ।

4. ਸੱਜੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ 16 cm x 1.5 ਸੈ.ਮੀ. ਇਹ ਪਿਛਲਾ ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੋਂ 12 ਸੈ.ਮੀ. ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਿਰਛੀ ਸੀ।

(5) ਸੱਟਾਂ ਸਧਾਰਨ ਸਨ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਿਆਦ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੋਰੋਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਇੱਕ ਹੀ ਝਟਕੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤਖਤੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਖਤ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 4 ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 26 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.20 ਵਜੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਰਾਫਟਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਸਾਬਕਾ, ਪੀ.ਆਈ.

(6) ਡਾ.ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.2) ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ | 23 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 4.15 ਵਜੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ-ਲੀਗਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ:-

- 1) ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ 21/4" ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ % ਸੈ.ਮੀ. ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕਾਲਾਪਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਲਟੇ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਟਰੈਕ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- 2) ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 0.3 cm X 5 ਸੈ.ਮੀ. ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ everred ਸਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

7)) ਸੱਟਾਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮਿਆਦ ਛੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸੱਟ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਸਾਬਕਾ. ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਪੀ.ਐਚ. ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਠੀਕ ਸੀ।

8)) ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ 3.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਡਾਕਟਰ ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 5'-5" ਸੀ। ਔਸਤ ਬਿਲਟ. ਰਿਗਰ ਮੋਰਟਿਸ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕਮੀਜ਼ "ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਫਟ ਗਈ" ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ:-

- (1) ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਟੈਟੂ ਵਾਲੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਠ 'ਤੇ VI ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਚੱਕਰ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ। ਇਹ ਸੱਜੇ ਕੋਵਿਟਲ ਫੋਸ ਦੀ ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ 18 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 32 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਲਟੇ ਸਨ।
- (2) ਸੱਜੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਨਿੱਪਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੱਜੀ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 11X8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ।
- (3) ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਮੋਢੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਸੱਜੀ ਉੱਪਰੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਐਨਟੀਰੀਓ ਮੈਡੀਅਲ ਸਾਈਡ 'ਤੇ 12 cm X 8 ਸੈ.ਮੀ.
- (4) ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਮੋਢੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਸੱਜੀ ਉੱਪਰੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਐਨਟੀਰੀਓ ਲੇਟਰਲ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ

13 ਸੈਟੀਮੀਟਰ X 0.5 ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ। ਇਹ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 4 ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 2 ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਆਮ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 12 ਸੈਟੀਮੀਟਰ X 4 ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਸੀ।

(9) ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ 8 ਵੀਂ ਪਸਲੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗਾਇਬ ਪਾਈ ਗਈ। ਛਾਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 5 ਵੀਂ, 6 ਵੀਂ ਅਤੇ 7 ਵੀਂ ਪਸਲੀਆਂ ਵੀ ਟੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਇਬ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੰਟਰ-ਕੋਸਟਲ ਕਾਰਟੀਲੇਜ ਅਤੇ ਕੰਧ ਵੀ ਗਾਇਬ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਵੇਫੜੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੇਠਲੇ ਲੋਬ ਦਾ pleUrae ਫਟ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਜਿਗਰ ਦਾ ਸੱਜਾ ਲੋਬ ਫਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਜਾ ਗੁਰਦਾ ਫਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਅੰਗ ਆਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਨ। ਮੌਤ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਹੈਮਰੇਜ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਰਾਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰ ਸੱਟਾਂ "ਇੱਕਲੇ ਸ਼ਾਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ"। ਉਸ ਨੇ ਦੂਰੀ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੰਦ ਸਿੰਘ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(10) ਅੱਖੀਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW3) ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (PW4) ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ

ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਸਨੇ "ਚਾਰ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਿਨਿਸ਼ਡ ਕਾਰਤੂਸ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ" ' ਰਫ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਸਾਬਕਾ. PR 5 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਰੋਹੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.-13/4140 "ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਗਲੀ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ।" ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਦਖਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਰੀਬ 15 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਮੈਮੋ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ 22 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ "ਸ਼ਰਾਬ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ"। ਉਸਨੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਕਿ "23 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8-9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ " ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ,ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ

ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਮੋਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ - "ਮੈਂ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਿਆਨ ਸਾਬਕਾ. ਪੀਐਮ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) PW4 PW4i ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੌ ਰਹੀ ਸੀ। ਭਰਾ-ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਮਾਮਾ-ਚਾਚਾ-ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸਨ। ਤੜਕੇ ਕਰੀਬ 3.30 ਵਜੇ ਉਸ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਸਾਰੇ ਉਠ ਗਏ। ਉਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਝੱਟ ਵਰਾਡੇ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਛੱਲਾ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਚਾਚੇ 'ਤੇ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੰਗਰੂਰ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ

ਫਿਰ ਬੱਸ ਲਈ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਘਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ 4-5 ਵਜੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੀ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

(12) HC ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (PW5) ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (PW6) PU ਅਤੇ PV ਨੂੰ ਪੁਦਰਸ਼ਿਤ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

(13) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (PW7) ਨੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। PZ. ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(14) PW8 ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਏ.ਏ.

(15) ਏ.ਐਸ.ਆਈ.ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਊ.9) ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਈਫਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਜੇ ਵਿਚ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ 45 ਕਾਰਤੂਸ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਡੰਡਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, — ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਐਕਸ. ਰਾਈਫਲ ਸਮੇਤ ਪੀ.ਬੀ.ਬੀ. ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.20 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦਾ ਕਮਰਾ ਜਿੱਥੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਰੀਬ 3-4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਅੱਧੇ ਫਰਲਾਂਗ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(16) HC ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (PW10) ਨੇ 14 ਜੁਲਾਈ, 1993 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡੀ.ਡੀ. ਉਸਨੇ 31 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦਾ ਅਸਲ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਭਦੌੜ ਤੋਂ ਥਾਣਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(17) ਪੀਡਬਲਊ 11 ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.13/4140 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਇਹ 28 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਸਾਬਕਾ

ਪੀ.ਐੱਫ.ਐੱਫ.

(18) ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.12) ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ।

(19) ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ (PW13) ਹੋਮ ਗਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਸਥਿਤ ਬਿਜਲੀ ਗਰਿੱਡ ਵਿਖੇ ਗਾਰਡ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3 x 3 ਬੋਰ ਦੀਆਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ 50 ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਤ 12.00 ਤੋਂ 3.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਾਰਡ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਰਾਤ ਕਰੀਬ 1.30 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚੈਕਅੱਪ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996 ਤੋਂ ਗਰਿੱਡ ਵਿਖੇ ਗਾਰਡ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 2-3 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(20) •ASI C>ASIA Gurbans Singh4(PW14) ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ O ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 23 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਉਹ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਬਰਨਾਲਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਸੇਖਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ ਸਾਬਕਾ. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸਾਬਕਾ. PM/1. ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। FIR ਸਾਬਕਾ. ਪੀਐਮ/2 ਏਐਸਆਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ 7.62 ਬੋਰ ਦਾ 4 ਵਰਤਿਆ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 1 ਗਾਇਬ ਕਾਰਤੂਸ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਐਕਸ.ਪੀ.ਐਲ./1 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀ.ਆਰ. ਲੱਕੜ ਦਾ ਰਾਫਟਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, - ਵਿਡੀਓ ਮੀਮੋ ਐਕਸ. PQ ਸਕੂਟਰ ਨੰ. ਪੀ.ਬੀ.13/4140 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ — ਮੀਮੋ ਐਕਸ. ਪੀ.ਐਸ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਸੌ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ Ex.PW.14/2 ਹੈ। ਰਾਈਫਲ 7.62 ਬੋਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਸਮੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੀ.ਬੀ.ਬੀ. ਰਾਈਫਲ Ex.P14 ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਸਾਬਕਾ. P15 ਤੋਂ P.59 ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਕੂਟਰ ਐਕਸ.ਪੀ.ਐਫ.ਐਫ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬੁੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ ਗਈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਫਿਟਨੈਸ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕਾਲਮ 22 ਤੋਂ 24 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਭਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਰਾਈਫਲ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ "ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ" ਉਸਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ

ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਰਾਈਫਲ ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।

(21) ਥਾਣਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਮੋਹਤਬਰ ਐਚ.ਸੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.15) ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ 3 ਫਰਵਰੀ 1996 ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 20 ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਸਾਬਕਾ ਹੈ. ਪੀ.ਐਚ.ਐਚ. ਉਸ ਨੂੰ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਨੰਬਰ V4517 ਸਮੇਤ 50 ਰੌਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ Ex.PKK ਹੈ। 23 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਅਤੇ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਸਮੇਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 40 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਚ ਕਾਪੀ Ex.PLL ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਪੰਨਾ-ਮਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 303 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਈਫਲ 7.62 ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(22) ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਐਕਸ.ਪੀ.ਐਨ.ਐਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਸੇਰੋਲੋਜਿਸਟ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ. POO ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ Ex.PMM ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(23) ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਈ ਸਰਬਜੀਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਲਾਈ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਜੇਤੂ ਰਹੇ।

(24) ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 3 x 3 ਰਾਈਫਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ।

(25) ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਬੂਤ ਹੈ

(26) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਘਈ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ। ਪ੍ਰੈਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਧਾਲੀਵਾਲ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

(27) ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW3) ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ-ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (PW4) ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੜਕੇ 3.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਡਾ.ਭਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.2) ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀਐਚ ਨੂੰ "ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ" ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਤੜਕੇ 4.15 ਵਜੇ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਏਐਸਆਈ ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 14) ਨੇ "ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਰੁੱਕਾ ਸਾਬਕਾ ਪੀਐਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ" ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 3.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW3) ਦਾ ਭਰਾ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (PW4) ਦਾ ਚਾਚਾ ਹੈ। ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਦੂਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਟਰ ਨੰ: ਪੀ.ਬੀ.13/4140 ਨੂੰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ — ਵੀਡੀਓ ਮੀਮੋ ਐਕਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ 23 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬੁੱਕ ਤੋਂ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਐਕਸ. ਵਾਹਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ? ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

(28) ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਸਟਰੈਕਟ Ex.PKK 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੰਬਰ 1149 ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਈਫਲ ਨੰਬਰ V4517 ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 50 ਕਾਰਤੂਸ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰਾਈਫਲ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਸੀ। ਇੰਦਰਾਜ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ-ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ 45 ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ। ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, - ਮੀਮੋ ਐਕਸ.ਪੀ.ਬੀ.ਬੀ.

(29) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 50 ਕਾਰਤੂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 4 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ 45 ਕਾਰਤੂਸ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਈਫਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(30) ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੱਟਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਾੜ-ਫੂਕ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਪਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

(31) ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੜੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(32) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ?

(33) ਘਟਨਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਰੂਪ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW3) ਵੱਲੋਂ ASI ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (PW14) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਐੱਮ. ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ FIR Ex.PM/2 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ-ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ 42 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 4-5 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰੀਵਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਰੱਜਿਸ਼ ਸੀ।

(34) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦੁਹਰਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਰਾਵਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਉਹ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(35) ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ?

(36) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(37) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

(38) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਰਾ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਭਰਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ-ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਨੂੰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(39) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਸੀ।

(40) ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਵਿਸ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(41) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੁਠਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾੜ-ਫੂਕ ਅਤੇ ਟੈਟੂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਲਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ “ਕਿਰਾਏ ਦੀ” ਸੀ। ਇਸ

ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(42) ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਹੈ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2, 3 ਅਤੇ 4 11x8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, 12x8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ 18 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x1/2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਖਮ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਛੋਟਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਕਮੀਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਹੁੰਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਕਿ 4 ਪਸਲੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਗਾਇਬ ਸਨ। ਇਹ ਪਸਲੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਸੀ। ਕਮੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੇ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਕਮੀਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਹੁੰਦੇ ਜੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀ ਕਿਸੇ ਦੂਰੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ 'ਵਰਾਂਡੇ' ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਬਲੈਕਨਿੰਗ, ਬਰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਟੂ ਬਣਾਉਣਾ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

(43) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 8 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਰਾਈਫਲ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

(44) ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.ਐਸ., ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਕੰਧ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦੀਵਾਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿਰਫ 8 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਸਕੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ 8 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਕੋਈ ਉੱਚਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(45) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਜਗਦੀਪ* ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 9) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.20 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8-9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ 23, 1996 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(46) ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਉਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ

ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਰੀਫਿਰਲ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

(47) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸਵੇਰੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਜੀ, ਪੀਐਚ, ਪੀਜੇ ਅਤੇ ਪੀਕੇ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਹੈ।

(48) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 4.50 ਵਜੇ ਉਸ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ (ਪਿਤਾ ਦੇ ਭਰਾ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 3.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ-ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3) ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਯਕੀਨਨ, ਪਿਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW3) ਅਤੇ ASI ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (PW 14) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਾਬਕਾ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਵਜੇ ਪੀ.ਐਮ. ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ "ਸਵੇਰੇ 8.30 ਵਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(49) ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਹਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਰਾਫਟਰ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਨਰਸੀ ਰਾਮ (PW1) ਦੁਆਰਾ। 3 ਜਖਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਸੱਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਸੀ। ਇਹ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ X 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵੀ ਸਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੁੰਦਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੀ ਝਟਕੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਸੱਟ ਇੱਕ ਮੂਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਖਤ ਸਤਹ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 3 ਅਤੇ 4 ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ।

(50) ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 13) ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਸਵੇਰੇ 5.00 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ"। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(51) ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 13) ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ .303 ਰਾਈਫਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਹਮਲਾਵਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(52) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਸਹੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਮੋਹਰੀ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 15.) ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਪੀ.ਕੇ.ਕੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ 7.62 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਨੰਬਰ ਵੀ 4517 ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(53) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਅਸਲਾ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 27(3) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।) ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(54) ਆਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਐਮੂਨੀਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸ. 7.62 ਰਾਈਫਲ ਨੰਬਰ ਵੀ 4517 ਪੀ.ਕੇ.ਕੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ. ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਐਕਸ. PNN, ਇਹ ਇੱਕ "ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਰਾਈਫਲ" ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਰਾਈਫਲ ਸੀ ਜੋ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 27(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ?

ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"27 (3) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਜਿਤ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ।"

(55) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ (i) ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ ਜਾਂ ਵਰਜਿਤ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ; (ii) ਧਾਰਾ 7 ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ; (iii) ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(56) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਂਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 27(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) (i) ਵਿੱਚ 'ਵਰਜਿਤ' ਬਾਂਹ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਟਰਿਗਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦਬਾਅ ਹਟਾ ਨਹੀਂ

ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਰਾਈਫਲ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਟਰਿੱਗਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਵਾਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਬੋਲਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 'ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

(57) ਸ੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸ਼ਡਿਊਲ 1 ਟੂ ਆਰਮਜ਼ ਰੂਲਜ਼ 1962 ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਈਟਮ 1(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਰਧ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਾਈਫਲ 'ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

(58) ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ; ਇਸ ਵਿਵਾਦ. ਅਨੁਸੂਚੀ I ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(59) ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ - ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, 'ਹਥਿਆਰ' ਜਾਂ 'ਬਾਰੂਦ' ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਅਨੁਸੂਚੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ		
Category	Arms	Ammunition
1. (ਏ) ਧਾਰਾ 2(4)(i) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।		ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(h) ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(h) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਰਜਿਤ ਅਸਲਾ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਵਰਜਿਤ ਅਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1(c) ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਅਸਲਾ।
(ਬੀ) ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 1(ਸੀ) ਅਤੇ 111(ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਧ-ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 29" ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੰਬਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਰਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੂਥਬੋਰ ਬੰਦੂਕਾਂ।		ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1(c) ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਅਸਲਾ।
3. ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੀ। "303" ਜਾਂ 7.62 ਮਿਲੀਮੀਟਰ। ਬੋਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਰ ਜੋ ਚੈਂਬਰ ਅਤੇ ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸ ਬਾਰੂਦ ਜਾਂ "303" ਜਾਂ 7.62 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਕੈਲੀਬਰ; 410 "ਬੋਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਰ ਜੋ ਅੱਗ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 410" ਮਸਕਟ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ, ਰਿਵਾਲਵਰ ਜਾਂ ਕਾਰਬਾਈਨ ਜੋ "380" ਜਾਂ "455" ਰਿਮਡ ਕਾਰਤੂਸ ਜਾਂ ਸਰਵਿਸ 9 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਜਾਂ ".45" ਰਿਮਫ਼ੈੱਸ ਕਾਰਤੂਸ ਨੂੰ ਚੈਂਬਰ ਅਤੇ ਫਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।		ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1(ਸੀ) ਦੇ ਫਾਇਰ-ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਅਸਲਾ।
<p>(59) ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਜਿਤ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਅਰਧ-ਆਟੋਮੈਟਿਕ a^ms ਅਤੇ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਨੂੰ 'ਵਰਜਿਤ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ, 2(1) (i) ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਬਾਂਹ ਵਜੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 27 (3) ਦੀ ਸ਼ਰਾਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ।</p> <p>(60) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੋਲਟ ਐਕਸ਼ਨ 7.62 ਐਮਐਮ ਰਾਈਫਲ ਨੂੰ ਕੋਂਦਰੀ ਦੁਆਰਾ 'ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਬਾਂਹ' ਵਜੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।</p> <p>ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 27(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।</p> <p>(61) ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।</p> <p>(62) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।</p>		

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਦੁਰਲੱਭ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਰਲੱਭ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਕਤਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(63) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ 2000. ਦਰਅਸਲ, ਅਸੀਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 357 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 357 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਏ. ਕੁਝ ਸੌ ਰੁਪਏ, ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਹਿਜ਼ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮ ਮਜ਼ਾਕ.

(1) 4) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੁਰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕ ਭੁਗਤਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(65) ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ 7 ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਜਬ ਰਿਆਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਖੁਆਇਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ" ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨੀ, ਡਾਕਟਰੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ" ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਮੂਲੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤਸੱਦਦ, ਸਦਮੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਪੀੜਤ ਹਨ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਰਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਪੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਦਮੇ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਬਰ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਦੋ ਭਰਾ ਇੱਕ ਨਿਹੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਵੱਢ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਲੱਤ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੀ ਇਹ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ"। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, "ਇੱਕ ਨਿੰਦਕ ਦੀ ਜੀਭ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਇੱਕ ਕਾਤਲ ਦੇ ਛੁਰੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਭੁੱਲੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਹਨ"।

(66) ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਪੀੜਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ

ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਇਕੋ-ਇਕ ਕੰਮ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮ ਜਿਰਾਹ ਦੀ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਪੀੜਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਅਕਸਰ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(67) ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਅਧੀਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਕਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ 'ਨਾਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਸਵੈਇੱਛਤ' ਵੀ। ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ "ਸਰੀਰਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਠਿਨਾਈਆਂ" ਝੱਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜ਼ਖਮ" ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। "ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਤਕਲੀਫ" ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ-ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(68) ਧਾਰਾ 367 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ "

ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ " ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?

(69) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 357 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਓਪੀ ਸਚਦੇਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਅਤੇ 137
ਹੋਰ (ਜੀ. ਐੱਸ. ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ.)

ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਰਕਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(70) ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਲਗਭਗ 2-3/4 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 18 ਸਾਲ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1 ਲੱਖ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 1 ਲੱਖ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

(71) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਤਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302, 307 ਅਤੇ 450 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। 1 ਲੱਖ ਜੋ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਨਾਲ-ਨਾਲ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1059 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 (2) ਅਤੇ 27 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ
ਓਪੀ ਸਚਦੇਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼,—ਜਵਾਬਦਾਰ

CWP ਨੰ. 2000 ਦੇ 344

13 ਜਨਵਰੀ, 2000

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 — ਆਰਟ.226—ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸਟਾਫ)
ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1971 — ਰੈਗੂ.60 — ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਇਆ
ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ — ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।